

Ανάλυση Ονείρου(ή όχι;)

του Νίκου Ρούσου

Χθες είδα ένα πολύ παράξενο όνειρο. Θα μπορούσα να το χαρακτηρίσω εφιάλτη, αν είχε συνοδευτεί από το γνωστό τίναγμα στη μέση της νύχτας, από το ανατριχιαστικό χάδι του στα μαλλιά που απλώνεται εκβιαστικά σε όλο το κρανίο, από το τρόμο που σου σφίγγει το λαρύγγι και δε σε αφήνει ούτε καν να ουρλιάξεις. Όχι δεν ήταν τίποτε τέτοιο. Καμιά εκτόνωση του ζώου μέσα μου. Απλά το συνόδεψε ένας παγερός κόμπος στο στομάχι, μια αδυναμία να ανοίξω εντελώς το βλέφαρα, η επιθυμία να προστατευτώ από το φως του ήλιου, ή έστω να μη χτυπήσει το τηλέφωνο για κάμποσες ώρες. Αν ήμουν (λίγο) λιγότερο επιμελής, θα το απέκρυπτα και από τον ίδιο τον θεραπευτή μου. Δε ξέρω ακριβώς γιατί. Του έχω περιγράψει πολύ πιο ντροπιαστικά όνειρα.

Για να μη πολυλογώ, το όνειρο ήταν περίπου το εξής:

Στεκόμουν μόνος σε μια άγνωστη παραδιά. Ήταν σούρουπο και ένιωθα μια περίεργη άρρητη ανησυχία. Η δάδασσα δεν ήταν γαδάτζα. Ήταν μαύρη και ακίνητη σαν ξεβρασμένη μισόκερη φάλανα. Ένα απόκοσμο βουητό μου τρυπούσε το δέρμα. Έψαχνα να δω από που ερχόταν.

Όσο και αν προσπαθώ να μη το παίζω εξυπνάκιας, καταλαβαίνω πως στο όνειρο, η θέα της θάλασσας με εισάγει στον άμορφο, βαθύ και πρωτογενή κόσμο του ασυνείδητου. Εκεί που όλη η ζωή ξεκίνησε. Εκεί που όσο και αν προσπαθούμε με τα χέρια ή το μυαλό μας να δώσουμε ένα σχήμα και να κατανοήσουμε την ουσία πάντα το νερό θα μας ξεγλιστράει. Το αίσθημα της μαύρης θάλασσας την έκανε πιο μυστηριώδη. Πιο απειλητική. Αναρωτιέμαι, τι καινούριο θα ξεβράσει η ψυχή μου; Ας συνεχίσουμε

Ξαφνικά, μια βάρκα πλησιάζει, αλλά όχι αρκετά ώστε να μπορώ να δω με ακρίβεια τους επιβάτες. Διέκρυνα πάντως κάμποσους ανθρώπους, που φαίνονταν ξένοι και φορούσαν κουρέδια. Ανησυχία κουνούσαν τα χέρια και τα πόδια τους αναζητώντας βοήθεια. Κοιτάζω έντρομος γύρω. Ένας στρατός από ανθρώπους- μυρμηγκία εμφανίζονται πίσω μου. Ακούγονται ποδοβολητά, πυροβολισμοί. Μια φωνή μου δέει δίπλα μου. - Κοίτα φίδε! Τους ξεφορτωθήκαμε! Γυρίζω να κοιτάξω. Στη δάδασσα επιπδάει ένα ωσσίβιο.

Ξέρω. Θα με εκπλήξει ο θεραπευτής μου, αλλά νομίζω ότι κάτι σκαμπάζω και εγώ από συμβολισμό. Αυτό που μας φαίνεται ξένο στο όνειρο, συνήθως είναι μια πλευρά μας που δεν έχουμε συνειδητοποιήσει. Κάποια πλευρά μου, λοιπόν που μου ζητάει βοήθεια, που είναι αδύναμη και προτιμώ να μη ξέρω. Τι να είναι αυτό που συμβαίνει στη ζωή μου και κάνω ότι δε το βλέπω; Τι είναι αυτό που θα προτιμούσα να το προβάλλω στους άλλους για να νιώθω εγώ πιο ασφαλής; Για να νιώθω παντοδύναμος κι όχι μερμηγκί. Μιλώντας για μερμηγκία, αυτά τα πολύ εργατικά έντομα, με τις δομημένες κοινωνίες τους, με τους ρόλους τους και τη φοβερή δύναμη τους: Κάνουν

και αυτά το παν για να μη νιώθουν μερμήγκια. Τέλος πάντων, νομίζω ότι καταλαβαίνω, πως ο στρατός των επιμελών εντόμων είναι κάτι σαν άμυνα ενάντια στον "εισβολέα". Μια άμυνα όμως τόσο σκληρή και απάνθρωπη. Κρίμα τόσο "δουλειά" με τον εαυτό μου, θα έλεγα, αν δε καταλάβαινα πως αυτή ακριβώς η έκφραση είναι επικριτική. Ότι είναι ένα τρομακτικό ποδοβολητό. Το σωσίβιο που επιπλέει θα μπορούσε... Χμμμ... Ας κάνει κάτι και ο θεραπευτής μου...

Αδράζει εντελώς το σκηνικό. Ένα ψηλό, θεόρατο τείχος είναι μπροστά μου και μου φράζει το δρόμο. Μη το αγγίζεις μου φωνάζει μια γυναίκα από πίσω μου. Μη το αγγίζεις, είναι κακό για εμένα. Τη κοιτάζω απορημένος. Βάζω τα χέρια στη τσέπη. Βρίσκω ένα σημείωμα. "Εδπίσω κάποτε να σε ξαναδώ". Ποιον έχω χάσει αναρωπιέμαι. Τρέχει ποδύς κόσμος. Τρέχω και εγώ μαζί τους. Πίσω μας μας κυνηγούν αγριεμένα σκυδιά με θβάστικες στα περιδαίμια.

Τα τείχη, γενικά στα όνειρα ειδικά όταν είναι τόσο περιοριστικά, θα μπορούσαν να θεωρηθούν εμπόδια στην ελεύθερη ψυχική κίνηση, φορτισμένα συμπλέγματα που διακόπτουν την ανάπτυξη μας. Κρύβουν κάμποσο πόνο και φόβο μέσα τους. Τώρα, γιατί μια φωνή μου λέει ότι πχ ο φόβος είναι καλό πράγμα για εμένα, είναι ένα καλό θέμα συζήτησης στη θεραπεία... Ο φόβος της απώλειας ίσως, όπως υπαινιχθηκε το μυστηριώδες σημείωμα; Πόσα χάνουμε από αυτόν το φόβο! Τα σκυλιά με τις θβάστικες δε θέλουν και βαθιά γνώση για να καταλάβεις ότι μάλλον συμβολίζουν όργανα επιβολής της εσωτερικής τάξης. Μιας τάξης που επιβάλλεται, πολλές φορές δυστυχώς με σαδιστικό τρόπο, οδηγώντας στην αυτοτιμωρία. Είναι αρκετά συχνό στη κλινική μας δουλειά να παρατηρούμε αυτή τη φοβερή έλλειψη ψυχικής δημοκρατίας στους ανθρώπους. Πάντοτε η δυνατή πλευρά(ναι ναι, αυτή για την οποία νιώθουμε υπερήφανοι), παρουσιάζει την αδύναμη σαν τον φταίχτη. Πάντοτε επιβιώνει συνθλιβοντας ότι δε την εξυπηρετεί στο όνομα του "ρεαλισμού επιβίωσης".

Αδράζει ξανά το σκηνικό. Είμαι στο σαλόνι μου. Κάδομαι στον υπερβολικά άνετο καναπέ μου και χαϊδεύω το μαδαχαρό, μικρό, θευκό μου σκυδάκι. Στη τηδεόραση έχει ειδήσεις που τις εκφωνεί ένας περιέργος τύπος που μοιάζει ταυτόχρονα με δημοσιογράφο και έναν παλιό ποδηκικό. Προσπαδώ να καταλάβω τί δέει και το μόνο που βγάζω είναι: "Βιασμός στο δρόμο προς Σφήκες"

Είμαι βέβαιος πως από όλα τα μέρη του σπιτιού, το σαλόνι στο όνειρο, μάλλον αντανακλά την εξωτερική μας εικόνα, μιας και είναι ο χώρος όπου κανείς δέχεται τους καλεσμένους του. Όσο ακατάστατη και να είναι η κρεβατοκάμαρα, συνήθως το σαλόνι είναι τακτικό. Ενδιαφέρον νομίζω, επίσης πως έχει η αντίθεση ανάμεσα στις δύο εικόνες του σκύλου ως καταδιώκτη στη προηγούμενη σκηνή και ως συντροφιά στη τωρινή. Εκεί που θα ήθελα όμως να σταθώ περισσότερο είναι στη φοβερή

Ανάλυση Ονείρου(ή όχι;)

του Νίκου Ρούσσου

εντύπωση που μου έκανε ο παρουσιαστής. Κάτι απδιαστικό μου προκαλούσε η μορφή του. Κάτι επικίνδυνο. Ίσως η καταλληλότερη λέξη θα ήταν πως το ένιωθα “αιμομικτικό”. Μια μορφή βαθιάς παρακμής(να και κάτι που ίσως τελικά αποκρύψω από τον θεραπευτή μου). Οι λέξεις, έβγαιναν από το στόμα του, απότομα και μηχανικά όπως ξερνούν τα ΑΤΜ τα λεφτά μας με αυθάδεια λες και σου κάνουν χάρη. Βιασμός στο δρόμο προς Σφήκες. Δε μου λέει τίποτε αυτή η φράση. Προσπαθώ να χαλαρώσω το νου μου μήπως και βοηθήσουν οι ελεύθεροι συνειρμοί. Βιασμός στο δρόμο προς Σφήκες.... Προς Σφήκες.... Προς Φυγες.... Πρόσφυγες...

Η λέξη αυτή, με φέρνει στη πραγματικότητα. Δεν ήταν όνειρο. Και μάλλον δε χρειάζεται την ανάλυση που με περίσσια αυταρέσκεια ξεκίνησα. Αυτό ήταν που μάλλον με έκανε να αισθανθώ ντροπή όταν σκεφτόμουν να το μοιραστώ με το θεραπευτή μου. Αυτός είναι ο λόγος που το σώμα μου αντέδρασε με παγωμάρα αντί για έκρηξη. Νομίζω ότι αυτό συμβαίνει όταν ζούμε στην “πραγματική” ζωή τον εφιάλτη και για διάφορους λόγους νιώθουμε ή είμαστε αδύναμοι να “ξυπνήσουμε”. Παγώνουμε. Κρυβόμαστε. Ντρεπόμαστε.